ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ ΣΑΡΛ ΦΟΛΕΥ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΘΡΗΣΚΑ Η Δ^ΙΣ ΚΛΕΜΑΝΣ

Μ' ὅλα τὰ πενῆντα της χρόνια, ἡ δις Κλεμάνς, ἡ ράφτρα ποὺ μᾶς ράβει μὲ τὴ μέρα, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ἐπιφυλακτικὴ καὶ δειλή. Μαυροντυμένη, μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα, μὲ χείλη ποὺ ὁλοένα κᾶτι μουρμουρίζουν, ράβει, ράβει, σὲ μιὰ στάσι ποὺ νομίζεις πὼς βρίσκεται στὴν ἐκκλησία καὶ προσεύχεται !...

Προχθές, κεῖ ποὺ κονβεντιάζαμε δὲν κρατήθηκα καὶ τῆς εἶπα :

— Σίγουρα θὰ εἶστε θρῆσκα, δεσποινὶς Κλεμάνς,

Ἀνατρίχιασε ἀδιοράτως καὶ ἰψώνοντας πρὸς ἐμένα τὰ δυὸ μάτια της, τά ὅμοια μὲ δυὸ μικρὲς σχισμάδες γολανὲς σ' οὐρανὸ συννεφιασμένο, μοῦ ἀπήντησε μ' ἕναν τόνο, γιὰ πρώτη φορά, τόσο σταθερό.

— Μάλιστα, κύριε, τὸ μαντέψατε, εἶμαι πράγματι θρῆσκα.

Ξαφνιάστηκα ἀπ'τὴν ἀπότομη αὐτὴ ἀπάντησί της καὶ τῆς εἶπα:

— Καὶ πῶς γίνατε θρῆσκα, δεσποινὶς Κλεμάνς ;

— Ἀπὸ λύπη ἐρωτική κύριε. Εἶχα κι' ἐγὼ τὸ ἐμικρό μου αἰσθηματικὸ μυθιστόρημα, ὅπως τόσα ἄλλα φτωχὰ κορίτσια, μυθιστόρημα ποὺ τὸ κάνει κᾶποιος ἀσυνήθειστο μόνον ὁ ἐξαιρετικὸς πόνος ποὺ μοῦδωκε. Ἂν ἔχετε καιρό, εὐχαρίστως μπορῶ νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορία μου...

Νοιώθοντας ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἱστορία τῆς φτωχῆς ράφτρας, δὲν τῆς ἀπήντησα, ἀλλὰ τῆς ἔκανα ἁπλῶς νόημα νὰ μοῦ διηγηθῆ τὸ μυθιστόρημά της.

— Δεκαεννιὰ χρόνων, κύριε, ἤμουν σιδερώτρια, σὲ μιὰ μικρὴ πόλη ὅπου ὑπῆρχε πολὺς στρατός. Τὸ σιδηρωτήριο ὅπου δούλευα βρισκότανε σὲ μιὰ λεωφόρο μὲ μεγάλες φτελιὲς ὅπου τὸ βράδυ κάνανε περίπατο οἱ στρατιῶτες. Τὰ πειράγματα ποὺ ἔκαναν αὐτοὶ στὰ κορίτσια ἔδιναν κ' ἔπερναν, μὰ ἐμένα, ἐπειδὴ ἔβλεπαν ὅτι εἶμαι ντροπαλή, δὲν μὲ πείραζαν. Ὡς τόσο δὲν μπόρεσα ν' ἀποφύγω κι' ἐγὼ τὸ μοιραῖο ἐρωτικὸ μπλέξιμο. Αἰσθάνθηκα ἄξαφνα μεγάλη συμπάθεια γιὰ ἕναν στρατιώτη μελαχροινὸ, μὲ καστανὸ μουστάκι, καλλίτερα ντυμένον ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ πιὸ περιποιημένον. Ἦταν στὸ πυροβολικὸ καὶ φοροῦσε ἄσπρες γκέτες. Ὅταν μὲ κύτταζε τὰ μάγουλά μου ἄναβαν, κ' ἡ καρδιά μου χτυποῦσε - χτυποῦσε !..

Πέρασαν δυὸ βδομάδες. Μιὰ κυριακή, τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιζε ἡ μουσική, στὸν κῆπο τῆς ἐπισκοπῆς, τριγυρίζοντας ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, ἔνοιωσα ξαφνικὰ κᾶποιον νὰ μὲ τραβᾶ σιγανὰ καὶ γύρισα τὸ κεφάλι μου νὰ δῶ ποιὸς εἶναι... Ἤτανε ὁ ἀγαπημένος μου. Μοῦπιασε τὸ χέρι κι' ἄρχισε νὰ μοῦ μιλᾶ πολὺ κοντὰ στ' αὐτί, τόσο κοντά, ποὺ ἔννοιωθα τὴν ἀναπνοή του στὸ λαιμό μου. Μοῦ ἔλεγε λόγια γλυκά, λόγια ἐρωτικά, μὲ παρακαλοῦσε νὰ κάμουμε μαζὺ ἕνα γύρο : Δέχτηκα καὶ σὲ λίγο φτάσσμε σ' ἕναν ἀπόμερο δρομάκο, ἐκεῖ κᾶπου κοντὰ στὴν δεντροστοιχία, καὶ καθήσαμε πλάϊ πλάϊ σ' ἕναν πέτρινο πάγκο. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ μοῦ μιλᾶ γιὰ τὴν μόνωσή του, μοῦ εἶπε ὅτι νοσταλγοῦσε τὸ χωριό του καὶ ὅτι μόνον μιὰ καλὴ φίλη, τρυφερὴ καὶ στοργική, μποροῦσε νὰ μαλακώσῃ λίγο τὸν πόνο του. Προσποιότανε τάχα μιλώντας μου ἔτσι ἢ ἦταν εἰλικρινὴς ; Δὲν ξέρω... Ἡ συγκίνηση ποὺ αἰσθανόμουν μ' ἔκαμνε ἀνίκανη νὰ τὸ προσέξω αὐτό. Καθώς μοῦ μιλοῦσε μὲ χάϊδευε μὲ τὸ βλέμμα του, μὲ μεθοῦσε γλυκὰ μὲ τὴ φωνή του. Μοῦ ρώτησε ὕστερα τ' ὄνομά μου καὶ γὼ μὴν τολμώντας νὰ τοῦ τὸ πῶ, τὸ χόραξα στὸ χῶμα μὲ τὴν ὀμπρέλλα μου. Ἔκανε καὶ κεῖνος τὸ ἴδιο : Πῆρε τὴν ὀμπρέλλα μου καὶ χόραξε κάτω τ' ὄνομά του : Ζὰν Μπρινό. Γύρω στ' ὄνομά του ἔκανε ἔπειτα ἕνα σχέδιο ποὺ ἔμοιαζε μὲ καρδιά...

Τὴν ἄλλη μέρα ἀνταμώσσμε πάλι κοὶ ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἀνταμώναμε πιὰ τακτικά, στὸν ἀπόμερο δρόμο τῆς δεντροστοιχίας. Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς τόσο πιὸ πολὺ τὸν ἀγαποῦσα. Τὸν περιποιόμουνα, τοῦ σιδέρωνα τ' ἀσπρόρουχά του, τοῦ καθάριζα τὰ γάντια του καὶ τὶς γκέτες του. Μιὰ μέρα ἦρθε στὴν κάμορά μου καὶ φάγομε μαζί. Ἤμουν λίγο ἀνέρεχτη καὶ τὸν κύτταζα ζηλεύοντας λιγάκι ποὺ κατέβαζε γλήγορα γλήγορα διπλὲς μπουκιές. Στὸ τέλος τοῦ μηνὸς ξαναῆρθε στὸ δωμάτιό μου. Ὅταν φόγαμε ἔπιασε δυνατὴ βροχή. Σηκώθηκε νὰ φύγῃ. Μὰ ὅταν ἔκανε νὰ γυρίσῃ τὸ πόμολο τῆς πόρτας, ἔβγαλε ἕναν τόσο βαθὺ στεναγμό, ὥστε δὲν βάσταξα καὶ τοῦπα νὰ μείνῃ... Ἡ καλοσύνη μου αὐτὴ ἔγινε αἰτία τῆς καταστροφῆς μου. Τὸ πρωῒ ἤμουν μετανοημένη. Μὰ ὅτι ἔγινε, ἔγινε πιά. Πίστευα σ' αὐτὸν τυφλά. Μοῦ εἶχε ὁρκισθεῖ ὅτι θὰ μὲ παντρευότανε μόλις τελείωνε ἡ θητεία του, καὶ τόσο τὸν πίστευα, ὥστε δὲν τοῦ εἶπα ποτὲ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ὅρκο του.

Ἡ εὐτυχία μας αὐτὴ βόσταξε δέκα μῆνες. Κατὰ τὸ Σεπτέμβριο μοῦ εἶπε ὅτι ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ πάρῃ ἄδεια γιὰ ὀκτὼ ἢ δέκα μέρες. Ἤξερα ὅτι πολοῦσε νὰ ἰδῆ τὸ χωριό του καὶ δὲν ἀντισιάθηκα. Τοῦ ἑτοίμασα μόλιστα ἡ ἴδια τὸ ποσέτο του. Τὴ μέρα ποὺ θἄφευγε ἦρθε νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃ. Μοῦ φάνηκε τόσο θλιμμένος γιὰ τόσο μικρὴ ἀπουσία, ὥστε τὸν πείραξα γελώντας. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε μελαγχολικός. Τότε ἐγώ, γιὰ ν' ἀποφεύγουμε μεγαλείτερες συγκινήσεις, τοῦβαλα τὸ βαλιτζάκι του κάτου ἀπ' τὸν ὦμο, τοῦ κόλλησα ἕνα γερὸ φιλὶ στὸ στόμα καὶ τὸν ἔσπρωξα χαμογελώντας πρὸς τὴν πόρτα, λέγοντάς του νὰ βιαστῆ, γιατὶ θἄχανε τὸ τραῖνο.

Μιὰ βδομάδα πέρασε χωρὶς νὰ πάρω νέα του. Ἔγραψα στὴ διεύθυνση ποὺ μοῦχε ἀφήσει. Μὰ ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες μοῦρθε τὸ γράμμα πίσω. μὲ τὴν σημείωση : «Ἄγνωστος» !

Ὅσο κι' ἄν μοῦ στοίχιζε νὰ μιλῶ μὲ στρατιῶτες, γιατὶ οὔτε κι' ὁ Ζὰν μοῦ τὸ ἐπέτρεπε οὔτε μοῦ ἄρεσε καὶ μένα, αἰσθάνθηκα ὡς τόσο τὴν ἀνάγκη νὰ πάω νὰ συναντήσω ἕναν συνάδελφό του καὶ νὰ ζητήσω πληροφορίες. Τράβηξα λοιπὸν στὸ στρατῶνα, περίμενα νὰ φύγουν ὅλοι οἱ στρατιῶτες, καὶ ὕστερα δειλὰ-δειλὰ ρώτησα ἕναν φρουρὸ γιὰ τὸν Ζὰν.

— Δὲν ξέρω, δεσποινίς, μοῦ ἀποκρίθηκε. Ρωτῆστε τὸν θαλαμοφύλακα.

Ὅταν εἶπα τ' ὄνομα τοῦ Ζὰν στὸν θαλαμοφύλακα καὶ τοῦ ζήτησα πληροφορίες, ἀνασηκώθηκε στὸ κρεββάτι ὅπου ἦταν ξαπλωμένος καὶ μοῦπε :

— Ὁ Ζὰν Μπρινό ;... Εἶνε δέκα μέρες ποὺ ἔφυγε !

— Τὸ ξέρω, μὰ δὲν τελείωσε ἀκόμη ἡ ἄδειά του : Ὁ θαλαμοφύλακας ἔμπηξε τὰ γέλια :

— Ποιά ἄδειά του, δεσποινίς ; Αὐτὸς τελείωσε πειὰ τὴ θητεία του... Μεγαλείτερος γυιὸς γήρας, βλέπεις, καθὼς ἦταν δὲν εἶχε νὰ κάμῃ θητεία παρὰ μόνον δέκα μηνῶν...

Δὲν ξέρω πῶς βρῆκα τὴν πόρτα κι' ἔφυγα. Εἶχα σκοτοδίνη, μοῦ φαινότανε πῶς περπατοῦσα μέσα σὲ βάλτους, ἀνάμεσα σὲ καταχνιές. Ἀσυναίσθητα τράβηξα πρὸς τὴν μαύρη μονοξιὰ τοῦ κήπου τῆς ἐπισκοπῆς καὶ κεῖ ἔπεσα σ' ἕναν πέτρινο μπάγκο, ἐξαντλημένη, σὰν νᾶχα μόλις σηκωθῆ ἀπὸ πολύχρονη βαρειὰ ἀρρώστεια. Ἀπ' τὴν ταραχή μου δὲν κατάλαβα ὅτι ἔβρεχε δυνατὰ καὶ δὲν ἄνοιξα τὴν ὀμπρέλλα μου. Τὰ μάτια μου καίγανε χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ κλάψω, καὶ οἱ λυγμοί μου μ' ἔπνιγαν χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ ξεσπάσουν. Ἔξαφνα μὲς στὸ σκότος κᾶποιος μὲ πλησίασε. Ἀκούμπησε ἁπαλὰ τὸ χέρι του στὸν ὦμο μου καὶ μὲ φωνὴ μαλακωμένη ἀπὸ τὸν οἶκτο, ψιθύρισε :

— Μὴ μένῃς ἔξω παιδί μου, μπορεῖς νὰ κρυώσῃς μ' αὐτὴ τὴ βροχή.

Σήκωσα τὸ κεφάλι μου καὶ ἀναγνώρισα τὸν γέρο ἱερέα τῆς Μητροπόλεως. Εἶχε τάχα μαντέψει τὸν πόνο μου ; Δίχως ἄλλο, γιατὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν χλωμὸ ἀπ' τὴ συμπόνια. Στὴν ταραχὴ ποὺ βρισκόμουν ἐταύλισα αὐτὴ τὴν ἐξωφρενικὴ δικαιολογία :

— Περιμένω κᾶποιον, ἅγιε πατέρα περιμένω τὸν ἀρραβωνιαστικό μου.

— Περίμενέ τον μὲς στὴν ἐκκλησία, παιδί μου. Ἐκεῖ θἄσαι καλλίτερα. Σίγουρα θὰ τοῦ ἔρθῃ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ βροχὴ σ' ἔκανε νὰ καταφύγῃς ἐκεῖ μέσα...

Ἐπροχώρησε καὶ γὼ τὸν ἀκολούθησα ὅπως ἀκολουθεῖ ἕναν διαβάτη τὸ χαμένο σκυλί. Ὁ γέρος ἱερεὺς μ' ἔμπασε στὴν ἐκκλησία ἀπὸ μία πλαϊνὴ πόρτα, τῆς ὁποίας εἶχε τὸ κλειδί. Ὕστερα, ἀφοῦ μπήκαμε, ἀπεσύρθη στὸ ἱερό, καὶ μ' ἄφησε μόνη κάτω ἀπ' τὸν ἀπέραντο, γυμνὸ καὶ σιωπηλὸ θόλο. Κάθησα δειλὰ σὲ μιὰ κορέκλα στὸ δεξὶ μέρος τῆς ἐκκλησίας. Τὸ μάτι μου ἔπεσε σὲ μίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ποὺ μὲ κύτταζε μὲ τὴν συμπονετικὴ ματιά του. Δὲν ἔνοιωθα πιὰ τὴν προωτινὴ ἐρημιά. Κᾶτι μοῦ θέρμανε τὴν καρδιὰ καὶ σὰν νὰ ἦταν κᾶποιος ἐκεῖ κοντὰ καὶ νὰ μ' ἄκουγε ψιθύρισα τὸν πόνο μου καὶ ἔκλαψα τέλος.

— Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ τρελλή, ἡ πυρετάδης ἐπιθυμία νὰ ξαναζήσω τὸ παρελθὸν, μ' ἔσπρωξε καὶ πάλιν στὴν δενδροστοιχία. Μὰ ἔπισσε καὶ πάλιν βροχή. Τότε ἐγώ, ὁρμημένως, θυμήθηκα τὴν ἀνακούφιση ποὺ εἶχα βρεῖ στὴν ἐκκλησία καὶ ξαναμπῆκα μέσα σ' αὐτή.

Σιγὰ-σιγὰ αὐτὸ μοῦγινε συνήθεια. Τὸν χειμῶνα μὲ κρῦο καὶ τὸ χιόνι, δὲν μποροῦσα νὰ κεθήσω οὔτε στιγμὴ στὸν κῆπο καὶ κατέφευγα εὐθὺς στὸ κρησφύγετό μου. Καὶ ὅταν ἤρθε ἡ ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαῖρι ἡ εὐτυχία τῶν ζευγαριῶν ποὺ τριγύριζαν στὸν κῆπο, μοῦ θύμιζε τόσο τὸν πόνο μου. ὥστε γρήγορα-γρήγορα ἔτρεχα στὴν ἐκκλησία, στὸ μόνο μέρος ποὺ εὕρισκα ἀνακούφιση... Εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς πῶ καὶ τὰ ἄλλα : Σιγὰ-σιγὰ ὁ Χριστὸς μὲ παρηγόρησε γιὰ κεῖνον ποὺ μοῦχε φύγει καὶ δὲν θὰ ξαναρχότανε πιά. Ἡ πίστις πῆρε μὲς στὴν ψυχή μου τὴ θέση τοῦ ἔρωτος. Ὅλες ἡ ἐλπίδες μου ποὺ τὶς εἶχα βασίσει στὸν ἔρωτα, καὶ ποὺ μοῦχαν βγεῖ τόσο ἀπατηλὲς ἐστράφησαν τώρα πρὸς τὸ Θεό...

Καὶ μετριάζοντας λιγάκι τὸν κᾶπως στομφώδη τόνο της, ἡ δεσποινὶς Κλεμάνς μοῦ εἶπε.

— Εὔχομαι νὰ μὴ σᾶς εὕρῃ κανένας πόνος, κύριε. Μὰ ἂν, ὁ μὴ γένοιτο, σᾶς χτυπήσει κομμιὰ δυστυχία κι' ἄν ἀκόμα δὲν πιστεύετε, δοκιμᾶστε νὰ βρῆτε τὴν παρηγοριά σας στὸ Θεό. Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν κλαίει κανεὶς τόσο ἀνακουφιστικὰ ὅσο μέσα σὲ μιὰ ἐκκλησία!..

Τράβηξα πρὸς τὴ μαύρη μονοξιὰ τοῦ κήπου